

İslamda Kadının Yeri Kurandaki Şahitlik Ve Borç Konusuna Dair Bir Değerlendirme

— muhammed-ridvan-kaya · 26 Nisan 2025

İslam, kadına olan yaklaşımını birçok farklı açıdan ele alırken, özellikle Kuran'da kadının değeri, korunması ve haklarının korunması üzerine bir takım düzenlemelere yer verilmiştir. Bazı ateist görüşler, özellikle Kuran'daki bazı ayetleri yanlış bir şekilde yorumlayarak İslam'ın kadını değersizleştirdiğini iddia etse de, Kuran'ın özü, kadının haklarını koruma, ona rahmet ve merhamet gösterme üzerine kuruludur. Kuran'da, borçlanma ve şahitlik konusundaki düzenlemeler, toplumsal düzeni sağlamak ve taraflar arasında adaleti tesis etmek amacı taşır. Bakara Suresi, 282. ayet, borçların yazılması ve şahitlik yapılması konusunda önemli hükümler içerir. Ayette şöyle denir: "Ey iman edenler, birbirinize borç verdiğiniz zaman belirli bir süreye kadar onu yazın ve aranızda bir yazıcı adaletle yazsın yazıcı Tanrı'nın kendisine öğrettiği şekilde yazmaktan kaçınmasın üzerinde borç olan kimse Rabbi olan Tanrı'dan korksun ve ondan hiçbir şeyi eksik etmesin borçlu aklı ermez zayıf veya yazdırmaya güç yetiremeyecekse onun velisi adaletle yazdırsın ve erkeklerinizden iki şahidi şahit tutun eğer iki erkek yoksa razı olduğunuz şahitlerden bir erkek ve hata yaptığında diğeri ona hatırlatacak iki kadın şahit tutun ..." (Bakara, 282)

Bu ayet, borç işlemlerinde şahitlik yapılması gerektiğini belirtirken, bir erkek ve iki kadının şahit olarak tutulmasını gerektiriyor. Ancak, bu düzenlemenin amacı, kadının değerini küçümsemek değil, aksine kadının ruhsal ve fiziksel rahatını korumaktır. Çünkü şahitlik, zor bir görev olup, zaman zaman baskı ve tehditlere maruz kalabilir. Bu riski hafifletmek amacıyla kadınlara şahitlik yükümlülüğü iki kişi olarak verilmiştir. Bu düzenleme, kadının üzerindeki yükü hafifletmeyi ve ona daha fazla konfor sağlamayı amaçlamaktadır. Şahitlik, toplumda çok önemli bir rol oynar. Ancak bazen, şahitlik etmek, kişiyi tehlikeye atabilir, özellikle borçlar veya benzer anlaşmazlıklarda. Bakara Suresi, 282. ayet'te bu konuda şöyle denir:

"Şahitler çağrıldıkları zaman kaçınmasınlar..." (Bakara, 282)

Bu ayette, şahitlik görevini yerine getirmeyen veya kaçan kişilere karşı uyarı bulunmaktadır. Şahitlik, bazen taraflar arasında gerginlik yaratabilir ve şahitler tehdit edilebilir. Bu risk, özellikle kadınlar için daha büyük olabilir. Bu nedenle Kuran, kadının bu tür durumlarda daha az baskı altında kalmasını hedeflemiş ve şahitlik yükümlülüğünü daha çok erkeklere vermiştir. Eğer erkek şahit bulunmazsa, bir erkek ve iki kadın şahit kabul edilmiştir. Bu durum, kadının üzerindeki baskıyı azaltmayı ve ona daha fazla koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Kuran, kadını ve erkeği amelleri açısından eşit kabul eder. Nur Suresi, 6-8. ayetlerinde, zina suçlaması durumunda, her iki tarafın da yemin etmesi gerektiği belirtilir: "Dört defa Tanrı'yı şahit tutup onun yalan söyleyenlerden olduğuna şahitlik etmesi kendisinden azabı kaldırır." (Nur, 8)

Burada, erkek ve kadın arasında eşitlik sağlanmıştır. Kadın, kocasının yalan söylediğine dair dört kez yemin eder ve bu yemin, erkeğin yeminine karşılık gelir. Bu, kadınların da aynı haklara sahip olduğunu ve yeminlerinin eşit sayıldığını gösterir. Bazı ayetlerde, erkeklerin bazı sorumlulukları daha fazla

üstlenmeleri gerektiği belirtilmiştir. Ancak bu, kadının değersiz olduğu anlamına gelmez. Tam aksine, bu tür düzenlemeler kadının korunması ve rahatının sağlanması için getirilmiştir. Bakara Suresi, 282. ayetteki erkeklerin sorumluluğu, erkeklerin dış dünyada daha fazla etkileşimde bulunmalarından, iş gücüne dayalı daha yoğun sorumluluklar taşımalarından kaynaklanır. Kadınların ise, aile içi ve sosyal hayatta daha korunaklı ve nazik bir konumda olmaları gerektiği düşünülerek, onların rahatını ve güvenliğini temin etmek adına bu tür düzenlemeler yapılmıştır. Kuran, kadın ve erkeği eşit şekilde kabul eder, ancak her bireyin doğal yapısı ve toplum içindeki rolü dikkate alındığında, bazı konularda kadınlara daha fazla koruma sağlanmıştır. Şahitlik gibi konularda, kadının üzerindeki baskı ve riskleri azaltmak amacıyla Kuran, bazen kadınları daha az sorumluluk altına almıştır. Bu düzenlemeler, kadının korunması ve rahatının sağlanması için yapılmıştır. Ateistlerin veya yanlış yorumlayanların, Kuran'daki bu tür düzenlemeleri kadının değersizleştirilmesi olarak görmesi yanlıştır. Aksine, İslam kadına değer verir, onu korur ve onun iyiliğini gözetir.